

ŠTÁTNA
ŠKOLSKÁ
INŠPEKCIA

2021/2022

STAV ODSTRÁNENÝCH NEDOSTATKOV PRI INŠPEKCIÁCH V STREDNEJ ODBORNEJ ŠKOLE

SPRÁVA Z TEMATICKEJ INŠPEKCIE

**KRITICKÝ
PRIATEĽ ŠKÔL
A ŠKOLSKÝCH
ZARIADENÍ**

ŠTÁTNA
ŠKOLSKÁ
INŠPEKCIA

Stav odstránených nedostatkov pri inšpekciách v strednej odbornej škole

SPRÁVA Z NÁSLEDNEJ INŠPEKCIE

PhDr. Ľubomíra Tudíková

PaedDr. Monika Ružeková, PhD.

Ing. Adriana Vykydalová

Mgr. Alžbeta Štofková Dianovská

OBSAH

1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE O KONTROLOVANÝCH ŠKOLÁCH	4
2 HLAVNÉ ZISTENIA	4
2.1 Upozornenia na odstránenie zistených nedostatkov.....	6
3 ZÁVERY	7
4 ODPORÚČANIA A PODNETY	7
4.1 Odporúčania na úrovni škôl	7
4.2 Odporúčania pre zriaďovateľov.....	7

Cieľom následnej inšpekcie bolo zistiť stav odstránenia nedostatkov zistených školskou inšpekciou v kontrolovaných subjektoch. Predmetná školská inšpekcia sledovala cieľ prostredníctvom rozboru pedagogickej dokumentácie, hospitácií, prehliadky priestorov kontrolovaných subjektov, pozorovania, rozhovoru s vedúcimi pedagogickými zamestnancami a pedagogickými zamestnancami.

1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE O KONTROLOVANÝCH ŠKOLÁCH

Kontrolovaných bolo **35 stredných odborných škôl (SOŠ)**, z toho 23 štátnych a 12 súkromných, ale aj 9 elokovaných pracovísk (2 štátne a 7 súkromných). Všetky okrem jednej SOŠ, ktorá mala vyučovací jazyk slovenský – maďarský, boli s vyučovacím jazykom slovenským. Najviac následných inšpekcií bolo vykonaných v Prešovskom (9) a Banskobystrickom kraji (7).

V kontrolovaných subjektoch školská inšpekcia overila stav odstránenia nedostatkov zistených po predchádzajúcich 21 tematických inšpekciách, 7 následných inšpekciách a 7 komplexných inšpekciách.

V 2 školách¹ bola trikrát v priebehu školského roka 2021/2022 vykonaná opakovaná následná inšpekcia z dôvodu pretrvávajúceho závažného nedostatku týkajúceho sa organizácie vyučovania.

2 HLAVNÉ ZISTENIA

Na odstránenie zistených nedostatkov Štátna školská inšpekcia (ŠŠI) uplatnila a uložila spolu 281 opatrení, z ktorých bolo 95 odporúčaní, 146 opatrení prijatých zo strany kontrolovaného subjektu a 40 opatrení uložených ŠŠI (Tabuľka 1). Najviac opatrení (122) bolo uplatnených na školách v Banskobystrickom kraji.

TABUĽKA 1 Prehľad uplatnených opatrení

Spolu	281					
z toho	odporúčania		opatrenia prijaté zo strany kontrolovaného subjektu		opatrenia uložené ŠŠI	
Počet	95		146		40	
z toho	akceptované	%	splnené	%	splnené	%
	63	68,48	120	85,11	28	71,79
	neaktuálne		neaktuálne		neaktuálne	
	0	0	1	0,68	0	0
	nedá sa hodnotiť		nedá sa hodnotiť		nedá sa hodnotiť	
	3	3,16	4	2,74	1	2,5

Z celkového počtu bolo 1 odporúčanie neaktuálne² a plnenie ďalších 5 opatrení a 3 odporúčaní sa nedalo hodnotiť³.

Nedostatky zistené pri inšpekciách

Uplatnené odporúčania na odstránenie zistených nedostatkov sa týkali:

¹ Súkromná stredná odborná škola, Dom odborov Antona Bernoláka 51 blok B, Žilina; Súkromná stredná odborná škola ELBA a Elokované pracovisko, Laborecká 66, Humenné, Elokované pracovisko, Hlavná 113/68, Terňa a Elokované pracovisko, Varhaňovce 62 ako súčasť Súkromnej strednej odbornej školy ELBA

² Neaktuálnosť sa posudzuje v súvislosti so zmenou všeobecne záväzných právnych predpisov

³ Nedá sa hodnotiť – posudzuje sa v súvislosti s aktuálnymi zmenami vzniknutými v kontrolovanom subjekte.

- **školského vzdelávacieho programu (ŠkVP)**
 - neaktualizovanie ŠkVP vzhľadom na reálny stav školy a zmeny v právnych predpisoch i v dodatkoch k príslušným ŠVP
 - nezpracovanie jednotlivých tém a čiastkových kompetencií Národného štandardu finančnej gramotnosti do ŠkVP, učebných osnov jednotlivých predmetov
 - nezpracovanie časovej dotácie kurzu na ochranu života a zdravia a účelových cvičení do učebného plánu školy v zmysle vlastných poznámok k učebnému plánu
- **riadenia školy**
 - nedostatočná alebo absentujúca činnosť poradných orgánov riaditeľa školy
 - nevykonávanie vnútroškolskej kontroly (*zameranej na sebahodnotiace procesy; na rozvoj poznávacích, sociálnych, občianskych kompetencií a hodnotiacich zručností žiakov; neprijímanie opatrení k zisteným nedostatkom s následnou kontrolou ich plnenia*)
 - nerealizovanie interného vzdelávania pedagogických zamestnancov
 - nezabezpečenie funkčného systému výchovného poradenstva
 - nerealizovanie pravidelného monitoringu odhaľovania negatívnych javov v správaní sa žiakov a príznakov šikanovania
- **zabezpečenia podmienok výchovy a vzdelávania**
 - nezapájanie členov školského parlamentu do spolupráce s koordinátorom prevencie a vedením školy pri riešení problémov súvisiacich s výchovou a vzdelávaním
 - nedostatočné materiálno-technické vybavenie (*neobnovenie materiálno-technického vybavenia školy, nezriadenie odbornej jazykovej učebne*)
 - nedostatky v školskom poriadku (*nezpracovanie organizácie vyučovania pre teoretické a praktické vyučovanie, postupu pri vzniku školských úrazov a nebezpečných udalostiach*)
- **výchovno-vzdelávacieho procesu**
 - nevyužívanie práce s informáciami a práce s textom zameranej na rozvíjanie komunikačných kompetencií žiakov vo vyučovacom procese
 - nezaraďovanie úloh na rozvíjanie vyšších myšlienkových procesov
 - nerozvíjanie hodnotiacich a sebahodnotiacich schopností žiakov
 - nevytváranie príležitostí na tímovú prácu a neumožnenie žiakom prezentovať výsledky svojej práce

Uplatnené **opatrenia prijaté kontrolovanými subjektmi a uložené ŠŠI** na odstránenie zistených nedostatkov sa najčastejšie týkali:

- **školského vzdelávacieho programu**
 - nesúlady učebného plánu s rámcovým učebným plánom príslušného ŠVP (*nevypracovanie komplexných vlastných poznámok k učebnému plánu školy, nedodržanie minimálneho stanoveného počtu hodín*)
 - nevypracovanie učebných osnov niektorých predmetov; nevypracovanie učebných osnov v rozsahu stanovenom učebným plánom školy
 - neprerokovanie ŠkVP v rade školy a s vecne príslušnou stavovskou a profesijnou organizáciou
 - neakceptovanie delenia tried na skupiny s počtom žiakov vyšším ako 24 pri výučbe cudzích jazykov
- **riadenia školy**
 - nerealizovanie výkonu štátnej správy v súlade s právnymi predpismi (*nevydanie rozhodnutí o povolení vykonať komisionálnu skúšku*)
 - nedostatky v organizácii vyučovania žiakov (*nerespektovanie učebného plánu pri tvorbe rozvrhu, pri vyučovaní odborného výcviku spájanie skupín žiakov rôznych ročníkov*)
 - nedostatky vo vedení dokumentácie

- nerealizovanie komisionálnych skúšok v súlade s právnym predpisom (*zloženie komisie a neúčast' jej členov na celom priebehu komisionálnej skúšky, neakceptovanie výsledku komisionálnej skúšky ako konečného výsledku pri hodnotení žiakov*)
- nedostatky v zmluvách o poskytovaní praktického vyučovania na pracoviskách zamestnávateľa
- nevypracovanie maturitných zadaní zo SJL v súlade s cieľovými požiadavkami, neakceptovanie komplexnosti tém praktickej časti odbornej zložky maturitnej skúšky v súlade s výkonovými štandardmi pre praktické vyučovanie
- nezabezpečenie realizácie EČ MS v súlade s Pokynmi NÚCEM (*nevytvorenie podmienok pre samostatnú prácu žiakov; nezabezpečenie prítomnosti administrátorov v učebniach počas zverejňovania tém PFIČ MS; nedodržanie postupu pri rozdani testov; menovanie členov predmetovej maturitnej komisie nespĺňajúcich požadované kvalifikačné predpoklady na vyučovanie predmetu, z ktorého sa skúška vykonávala; nedodržovanie pokynov na hodnotenie úloh s krátkou odpoveďou z cudzích jazykov, nedostatky v hodnotení úloh s krátkou odpoveďou*)
- nedostatky v organizačnom zabezpečení záverečných skúšok (*nedodržanie termínu na vymenovanie zástupcu zamestnávateľa za člena skúšobnej komisie; členovia skúšobnej komisie neboli sústavne prítomní počas záverečnej skúšky*)
- nedodržovanie právnych predpisov pri prijímaní žiakov na vzdelávanie v stredných školách (*nedostatky pri prijímaní žiakov do odborov, ktorých absolvovaním žiak získa nižšie stredné odborné vzdelanie; neakceptovanie plánu výkonov stanoveného zriaďovateľom školy; akceptovanie prihlášky na štúdium bez predpísaných údajov; neurčenie formy prijímacej skúšky a podmienok prednostného prijatia uchádzača so zmenenou pracovnou schopnosťou v kritériách prijímacieho konania; nedodržanie termínov konania prijímacích skúšok pre prijímanie žiakov do 1. ročníka strednej školy*)
- **zabezpečenia podmienok výchovy a vzdelávania**
 - nedodržovanie noratívov materiálno-technického a priestorového zabezpečenia pre učebné a študijné odbory
 - nedostatky v organizácii vyučovania žiakov z hľadiska BOZ a nezabezpečenie ochrany zdravia žiakov pri praktickom vyučovaní v školských dielňach
 - nezabezpečenie výchovno-vzdelávacej činnosti pedagogickými zamestnancami spĺňajúcimi kvalifikačné predpoklady

2.1 Upozornenia na odstránenie zistených nedostatkov

ŠŠI pri školských inšpekciách v školskom roku 2021/2022 **upozornila 3 zriaďovateľov**⁴ 2 súkromných škôl⁵ a 1 štátnej SOŠ⁶ na nedostatky zistené pri školskej inšpekcii. Nedostatky súviseli s opakovaným vytváraním skupín žiakov zložených z viacerých ročníkov na vyučovanie povinných predmetov na EP⁷ a s nedostatkami v personálnom riadení. V ďalšej SOŠ bol opakovane zistený nedostatok týkajúci sa nezariadenia EP⁸ do *Siete škôl a školských zariadení Slovenskej republiky*.

⁴ Ing. Emil Blichá – ELBA, Palárikova 26, Prešov; Bratislavský samosprávny kraj; Biela voda, n. o., Nad traťou 1342/28, Kežmarok

⁵ Súkromná stredná odborná škola ELBA, Smetanova 2, Prešov; Súkromná spojená škola, Biela voda 2, Kežmarok

⁶ Stredná odborná škola hotelových služieb a obchodu, Na pántoch 9, Bratislava

⁷ EP, Laborecká 66, Humenné ako súčasť Súkromnej strednej odbornej školy ELBA, Smetanova 2, Prešov

⁸ EP, Krížová Ves 251 a EP, Ihľany 135,

3 ZÁVERY

V školskom roku 2021/2022 ŠŠI hodnotila na 35 stredných odborných školách stav odstránenia nedostatkov zistených pri inšpekciách v kontrolovanom subjekte.

Akceptovaním odporúčaní (68,5 %) riaditeľmi škôl sa odstránili nedostatky v oblasti kontrolnej a hospitačnej činnosti, vedenia pedagogickej dokumentácie, vypracovania ŠkVP a vytvorili sa predpoklady na zlepšenie edukácie, riadenia a podmienok škôl.

Neakceptovaním odporúčaní (31,5 %) sa znížila úroveň v riadení škôl, stagnoval proces zlepšovania kvality výchovy a vzdelávania. Naďalej pretrvávali nedostatky vo vedení pedagogickej dokumentácie a v riadiacej činnosti.

Positívnym dopadom **splnenia prijatých opatrení** (85,1 %) a **uložených opatrení ŠŠI** (71,8 %) najmä zabezpečením vyučovania pedagogickými zamestnancami spĺňajúcimi kvalifikačné predpoklady a zosúladením výkonu štátnej správy s legislatívou, boli vytvorené predpoklady na skvalitnenie riadenia škôl, zlepšenie podmienok výchovy a vzdelávania. Splnením všetkých opatrení vzťahujúcich sa k odstráneniu nedostatkov v oblasti EČ MS školy prispeli k ich objektívnemu priebehu.

Nesplnenie prijatých opatrení (14,9 %) a **uložených opatrení** (28,2 %) sa vo veľkej miere týkalo nezabezpečenia priestorového a nedoplnenia materiálno-technického vybavenia jednotlivých UO a ŠO, ako aj nedodržania podmienok v organizácii vyučovania a prijímania žiakov na štúdium. Kontrolované školy nevytvorili predpoklady pre zvýšenie úrovne výchovno-vzdelávacieho procesu, čo malo negatívny dopad na plnenie požiadaviek profilov absolventov jednotlivých UO a ŠO, ako aj na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov.

4 ODPORÚČANIA A PODNETY

4.1 Odporúčania na úrovni škôl

- zefektívniť vnútorný systém kontroly, prijímať opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov a vyhodnocovať ich plnenie
- podporovať účasť pedagogických zamestnancov na ďalšom vzdelávaní s cieľom osobnostného rastu a rozvoja ich profesijných kompetencií
- zapájať členov školského parlamentu do tvorby a úprav školského poriadku
- posudzovať nedôsledné plnenie úloh koordinátorov a administrátorov pri EČ MS v interných predpisoch školy ako porušenie pracovnej disciplíny

4.2 Odporúčania pre zriaďovateľov

- podieľať sa na modernizácii materiálno-technického vybavenia odborných učební a dielní praktického vyučovania